

- potuisse devinci, sed indomitos eos reliquisse, tanquam feroces & fortes debellatores & defensores sui ipsorum & patrie suae, quod alii quam nobiles & divites & in armis experti non potuissent facere, sicut ipsi tunc & post demonstrarunt esse, & sunt, satisque fideles Corona Castellae, & ipsius Regi ac eorum Domino; Et non multis abhinc annis dum timeretur invasio à Francigenis ipsi resistunt, & se paratos ostenderunt plusquam cum decem mille hominibus armatis pro defensione Corona Castellae, & quod magis miror est de ipso Otalora, dict. 3. part. cap. 8. num. 9. Dubium circa hoc extitisse, cum & ipse in 2. part. cap. 5. num. 10. per totum eos defenderit, & ex dict. l. 16. Fori Cantabrigensis sic dispositum reperiat, ut eorum nobilitates ubique locorum tam extra, quam intra Cantabriam observentur, quibus sic prehabitis pro introductione hujus quintae questionis & partis finalis nostri epilogi deveniendo ad modos probandi nobilitatem & quomodo probetur: Dico primo
- 113 probari ex antiquitate, nam ut inquit Quintilianus, Dignitatem & dat antiquitas, Et apud Livium lib. 7. legati Campani neque hercule (inquunt) quod Samnites priores amici, sociique vobis facti sunt, ad id valere arbitror ne nos in amicitiam suspiciamus, sed ut vetustate & gradu honoris nos praesent: & sic ordo temporis inducit prelationem in honoribus si tractetur de jam ordinatis invicem praeponeendis, ut inquit Dec. in cap. Avaritia. num. 7. de praebend. & probatur ex text. in l. 1. versic. quis enim in uno eodemque genere Dignitatis prior esse debuerit, nisi qui prior meruit Dignitatem. C. de Consul. libro. 12. & sic inquit Gregor. in Evang. Homil. 3. fertur, (inquit) apud veteres mos fuisse, ut quisquis Consul existeret juxta ordinem temporis, honoris sui locum teneret, & in l. 1. versic. cum locum volumus esse potiore. & in l. 2. versic. sit igitur sedes prior ante provecis. C. de praefect. prat. lib. 12. & in cap. 1. versic. prior, & major habeatur de majore & obed. & in
- 114 cap. fi. 17. distin. ubi glos. hoc generale esse dicit, quod qui prius & Dignitatem acceperunt preferendi sint aliis: Ex quo quotidie prius Doctoratus praefertur iis, qui post eum doctorati sunt, ut per glos. in l. cum quid. ff. si cert. petat. & ex aliis relatis per Cassaneum, in Catalogo glor. mun. 10. part. Consider. 29. & ex pluribus de Antiquitate dictis per Roman. in l. si vero. §. de viro. fallent. 53. ff. solut. matrim. & Rebuf. in Tract. de nominat. quaest. 21. & ex quinquaginta privilegii & prerogativis Antiquitati & concessis & congestis per Capol. in Tract. de Imperatore milit. de leg. in cap. Bartolomeus Colon. num. 4. cum sequentibus. volum. 16. Tract. Diverforum Doctorum: Cumque Antiquitati quam plura sint privilegia attributa, nimirum si in nobilitate probanda Antiquitati standum sit: quae quidem antiqua nobilitas
- 116 causatur ex usu tanti temporis, cujus initii memoria & hominum non extat in contrarium, cum hoc tempus habeat vim tituli justitiae, privilegii ac veritatis, ut per Barb. consil. 9. col. 1. volum. 1. & per Cassan. in Catalogo glor. mun. 8. part. consil. 20. ubi inquit, quod ex hoc nobilitas in antiquitate laudatur, quoniam in eis antiqua fuit virtus, & ex antiquitate generis quis est judicandus nobilis; nam nobilitas attribuitur Antiquitati, per notata in l. stemmata, ff. de gradibus. & ideo quod
- 117 antiquior * quis est, eo major est & nobilior, id est quod longius procedit,

eo magis augetur, ut ex pluribus legibus probat Tiraque. de nobilitate cap. 19. num. 1. cum sequentibus. & ex l. 8. dict. tit. 1. lib. 2. supra probatur, ut jam supra dictum est, omnis enim immemorialis dat possidentis jus plenissimum ex fortiori causa, quae excoptari potest, Dec. in le traditionibus. num. 11. C. de pact. & habet vim concessionis, expressae ab eo, qui dare potest, secundum Bald. consil. 257. lib. 2. & in antiquis omnia verosimilitudine haberetur pro veritate, secundum eund. Bald. consil. 433. in fin. lib. 1. latissime Aymon, in Tract. de Antiqui. tempor. parte 1. fama faciat fidem, & §. vifa. in hac prima, cum §. sequente. & quod potest obtineri ex vero titulo, illud etiam obtinetur ex sola immemoriali, quae praesupponit titulum ut de quo legitimum, ut in terminis nobilitatis factum ipse Joan. Garfia, glo. 1. 39. num. 36. post Rolandum consil. 89. num. 3. lib. 2. Ex quibus de jure communi non aliter poterat & probari nobilitas quam immemoriali possessione, ut notabant Barro. Plac. & alii l. 1. C. de dignit. lib. 1. 2. a quibus accipiunt & eradunt Ripa. Respon. 183. Allobrogum, ex Roman. ling. 293. nunquid usus, & ibi Additio. Tiraque. & Covar. relati per Joan. Garfia. in dict. glo. 1. 2. num. 1. qui licet ibidem asserat per Doctores de jure communi non declarare an tali immemoriali possessione aut prescriptione requiratur necne probatio patris, avi, aut proavis, nihil hoc erat necesse declarari, neque requireretur probari species, ut quae minus hodie videtur necessarium saltem quoad posterorum actuum probationem, cum & hodie etiam immemorialis procedat possessio in iis, sicut in aliis, huiusmodi Garfia. in ea glo. 1. 2. restatur, maximum in num. 13. & 14. probatur ex dicta l. 7. tit. 1. lib. 2. supra in primo quaest. de immemoriali disponente, juncta dict. l. 8. ejusdem tituli de libri, in col. 2. Y como ellos son tenidos de probar de tiempo immemorial, o alomenos de padre y abuelo, ponderando disjunctivam illam, & qua disjungit verba, & disjuncti fensum, ita ut immemorialis sufficiat, & in ea probatio actuum posterorum patris, & avi non requiratur, aliter enim versiculus ille, O alomenos de padre, y abuelo, & disjunctiva nihil operarentur, quae tamen ibidem hoc actus requirit positivos probari in litigare & ejus patre, & avo cum de minori, quam immemoriali tempore probandum est, item & quia si immemorialis haec vim tituli habet, & veritatis & justitiae, ut dictum est, & in dict. gloss. 1. 2. numero 55. cum sequentibus idem Garfia fatetur, non est necesse distinctum & specificum neque per actus positivos probare de patre, & avo, sed sufficit probare, qualiter antiquitas majores ejus a tempore immemoriali fuerunt nobiles, & cogniti ut tales, dum tamen testes deponant cum aliis requisitis immemorialis probanda, ut & in progressu dicemus, de quibus requisitis & per Otaloram, dict. 3. part. cap. 8. num. 1. & §. unus tamen probare a tempore immemoriali possessionem, & altera quod non potest non sufficit, quam & quemadmodum in titulo edicto fertur, una vivendo non facit ver, ita non intelligitur de nobilitate care, nisi quae probaverit, id a majoribus habuisse, secundum Bald. relatum per Tiraque. de nobilit. cap. 19. num. 5. & quia si in hac immemoriali essent actus positivi probandi, frustra dicit leges 7. & 8. de immemoriali disponente, cum quoties actus positivi probandi sunt & probantur, majorem probationem leges illae requirunt, quae tunc distinctae

Azevedo in Recopilationem. Tom. IV. G quantur

¹²¹ *guantur ab immemoriali in hoc, & sic in immemoriali consuetudine non est + necesse actus probare, ut inquit Oldrad. consil. 244. n. 13. Itidemque non requiritur in tali immemoriali probari scientiam & patientiam Principis, vel officialium suorum, quoniam licet sit diversitas inter Doctores, an requiratur probatio scientie & patientie Regis in probanda*
¹²² *immemoriali, magis tamen communis & verior est opinio, quod non requiritur + ut dixi in l. 1. tit. 15. libr. 4. supra, & post novissimè asserit Gutierrez, in suis Pract. quest. lib. 1. quest. 85. & sequuntur plures relati per Tiraq. de nobilit. cap. 14. num. 4. quicquid contra communem in hac materia voluerit Joann. Garzia, dict. gl. 7. num. 7. versic. & licet, contra quem cum communi ita tenebat Ortolana, 3. par. c. 7. n. 21. ubi quod sufficit scientia communitatis, hoc est, De los concejos. Debet tamen talis immemorialis probari juxta dispositionem legis 41. Tauri, quæ est l. 1. tit. 7. lib. 3. supra, ut inquit ubi supra Gutierrez, & voluit Joann. Garf. d. gl. 12. num. 1. & licet ibi num. 2. & 3. asserat quod ex l. 2. tit. 21. part. 2. requirebatur probari Actus positivos Patris, avi & proavi, etiam in immemoriali, mihi lex illa nihil de actibus positivos probat, neque disponit, neque eos explicuit, neque de forma probandi nobilitatem tractavit, sed tantum disposuit, ex quibus hominibus milites sint eligendi: Imò si bene consideretur lex hæc Partita pro supradictis facit, nam cum ibi non distinctim sed generaliter loquuta est, manifestè colligitur ibidem, in immemoriali sufficere in genere de nobilitate proavorum, & majorum probare, neque actus positivos requiri, cum enim lex non distinguit, neque nos distinguere debemus, & non est censendum legem illam Partita velle jus commune corrigere, sed potius cum eo concordare, prout concordat & non corrigi, neque corrigitur, ut tandem ipsemet Joann. Garf. fateatur, in dict. gl. 12. num. 8. Imò & quod fortius est quod dict. l. 8. dict. tit. 11. lib. 2. supra in prima ejus dispositione, sub versiculo, Y por ella mandamos, y ordenamos. hoc itidem approbat & immemorialem hæc probationem tam quoad possessionem, quam quoad proprietatem renovando confirmat, ut ex ea clarissime patet, dum se vocat ad leges & pragmaticas Regias, quæ sub l. 7. præcedente in eod. tit. 11. & libr. 2. supra continentur in prima ejus dispositione, dum de immemoriali mentionem lex hæc 7. fecit, ubi de proprietate tantum loquuta est, non vero cum loquitur de viginti annorum probatione, nam in hac de possessione solummodo loquitur: nam cum disponit quoad possessionis principaliter intentata probationem, vel in simul cum petitorio, eo tamen suspeso, prosequendo possessionem, lex illa, 8. + loquatur in secunda ejus dispositione, & itidem in tertia parte in versic. Y otrofi, si alguno dixere, & in versic. Pero si el abuelo. Minorem lex illa requirit probationem, scilicet, temporis. 20. annorum continui cum litigantis, Patris, ac Avi exemptione & libertate, vel per famam & de auditu si res est antiqua, & in hoc lex illa 8. est declaratoria dispositionum juris communis, & dicta legis 7. ad quam lex illa 8. se refert, idque clarius ex supplicatione, & proæmio dict. l. 8. colligitur, in primo enim casu, quem lex hæc 8. constituit, in dict. versic. Y por ella ordenamos, y mandamos. dum de proprietate loquitur confirmat legem + præcedentem dum de immemoriali disposuit dicendo, Nuestra merced, y voluntad es, que todos los hijos Dalgo que son hijos Dalgo de padre, y abuelo, que estuvieren en posesion de hidalguia de tanto tiempo aca que memoria de hombres no es en contrario. In his enim verbis lex 7. de proprietate loquitur, ut vides, tum quia immemorialem requirit, quæ titulum præbet, tum etiam quia loquitur per verbum. Son. Latine, Sum, es, fui, ¹²⁵ quod quidem denotat proprietatem +, ut per Ortolana de nobilit. 3. part. cap. 4. num.*

num. 2. pag. 95. & ead. 3. part. cap. 6. num. 3. pag. 106. & ead. 3. par. c. 9. n. 6. & 2. partis. 3. partis. princ. cap. 10. num. 2. pag. 227. in verbis autem sequentibus, dum illa l. 7. dicit: Y de veynte años aca, nunca pecharon. nè videretur ad proximè precedentia se contrariari, dum de immemoriali loquuta fuit, subscriptio in margine ejus apposita, imò verius Rex ipse, quia Compilatio- nem hæc Regiam approbavit, & confirmavit in omnibus, cum ipse dicat in proæmio Codicis: Omnia nostra faciamus, quibus autoritatem nostram impartimur, inquit subscriptio illa marginalis, Esta en lo que dispone de los veynte años, se ha de entender el juyzio de la posesion, por la ley siguiente: ita ut in viginti anni quoad possessionem considerandi sint, de qua possessione lex 8. sequens loquuta est in dicto versiculo, Y otrofi, si alguno, ita ut possessio tunc regulariter & præbetur viginti annis cum aliis tunc requisitis in ipsa l. 8. in eo versic. Y otrofi, si alguno; cum sequente versiculo, Pero si, neque tunc quoad possessionem tantum necessaria sit immemorialis probatio, si pars litigans non vult de immemoriali & proprietate probare, ut dixit Joann. Garzia, dict. gl. 12. num. 9. versic. secundo lex nostra, & hic est verus, genuinus & literalis intellectus harum legum, & dictæ subscriptio marginalis dictæ l. 7. & hoc est quod doctè licet obscure dixit Covar. lib. 1. Variar. cap. 16. num. 19. in propositum harum legum Regiarum, quod ex earum dispositione minor + probatio requiritur in possessione nobilitatis probanda quam ¹²⁶ in proprietate: Et ideo cavendum censo à Joann. Garzia in dict. gl. 7. num. 16. versic. secundo ad idem & glo. 12. num. 7. ad medium, qui injustè de errore notavit subscriptionem illam marginalem dictæ l. 7. cum ipse Joann. Garzia erraverit in hoc, nam doctissime & verissime loquutus est Compilator in illa marginali subscriptione dictæ l. 7. & ex declarante l. 8. declaratum dixit l. 7. præcedentem: Et assumptum, quod in illa gl. 12. num. 7. & ex dicta marginali subscriptione voluit colligere ipse Joann. Garzia, scilicet quod illa subscriptione marginali attenda essent necessari actus positivi in immemoriali, est divinatorium; quia subscriptio illa hoc non vult, sed potius contrarium, cum versiculum illum dictæ l. 7. + sua nœstra merced que todos los hidalgos que son hijos Dalgo de ¹²⁷ padre y abuelo, que estuvieren en posesion de hidalguia de tanto tiempo aca que memoria de hombres no es en contrario. in immemoriali tantum intelligat possessione proprietatem in se continere, & ex immemoriali probata resultantem, in qua ut dictum remanet actus positivi non requirantur, ex d. l. 8. versic. Y por ella mandamos, versiculum autem sequentem dict. l. 7. ibi, Y de veynte años, ubi de actibus positivos loquitur, de possessione tantum intelligit, quæ nullam habet proprietatis mixturam, de qua possessione loquitur l. 8. versiculo, + Y otrofi, si alguno. ad quam subscriptio illa marginalis dictæ legis ¹²⁸ 7. se refert, & consequenter assumptum illud Joann. Garzia, est divinatorium, & præter, imò & contra intentionem dictæ subscriptionis, & ideo nullo modo sequendum neque tenendum, & miror de Joann. Garzia, qui cum se scientificum & practicum in causis nobilitatis demonstrare voluerit, ita in intellectu dictarum legum 7. & 8. tit. 11. lib. 2. supra subscriptorem dictæ l. 7. in dicta subscriptione errasse asserit, cum doctissime, ut diximus, subscriptor ibidem processerit. & sic confirmatio Regia in principibus us Recopilationis apposita approbata est dicta subscriptio marginalis, in & voto Senatorum sacri supremique Consilii id actum in eod. cum ibi tem dubia conulere tur à Copilatore tempore quo in orlisen Copilatio hæc Regia colligebatur. Ex quibus aliqua notanda infero. Primo (ut a! Invenia, & recepta reportamus) insertur, quod nec hodie in im- Azevelo in Recopilationem. Tom. IV. Gij memorialis

129 memoriali nobilitatis probatione actus positivi † requiruntur ad ejus essentiam, prout & ipse Joann. Garfia dixit & voluit in dict. glos. 14. num. 7. cum assumptum dictum per eum illi subscriptioni marginali attributum non sequatur, quicquid in principio illius glos. 12. aliud voluerit, prout supra diximus, & per consequens hac de antiquitate probatio vera sit & sequenda, tam de jure communi & Partitarum, quam ex nostris pragmaticis & legibus Regiis. Secundo infero, quod causa quare hodie data executoria in possessione, fiscus vel alius non reddit, neque intentat judi-
 130 cium proprietatis, est, † quia quasi semper insimul cum possessione viginti annorum continuorum litigantis patris & avi sui cum actibus positivis, allegatur etiam & probatur immemorialis, & ea probata fiscus non habet quid probare, cum debeat assumere in tali casu partes actoris, & adsit contra eum dicta probatio in executoria illa contenta & cum eo litigata & expedita, ideo mirum non est, si fiscus vel alius, post judicium proprietatis non proficiantur, prout & voluit Garfia, in dict. glos. 12. num. 9. & sic dict. l. 8. in versic. Pero si el abuelo. † voluit decidere, nam quamvis versiculus hic ad duos casus, precedentes jam consideratos referatur, prout necessario referendus est, ut inquit ipsemet Garfia in ead. glo. 12. num. 10. versic. addit tertio. ita tandem relato facienda est, ut referamus singula singulis, hoc modo, scilicet, ut in primo casu dictae l. 8. posito in versic. Y por ella mandamos. ubi agitur cum proprietate & possessio insimul intentantur, vel de immemoriali probatur intermixta etiam tantum possessione, si in hoc primo casu ob temporis diuturnitatem & antiquitatem non potest per testes de visu probari de nobilitate Avi, sufficiat tunc etiam quoad proprietatem per testes de auditu & de fama deponentes id probari: Sed cum versiculus ille, Pero si el abuelo. dictae legis 8. referendus fuerit ad secundum casum, in versic. Y otro si, in eadem l. 8. constitutum in quo de possessione tantum tractatur, tunc itidem si de avo probare litigans non potest per testes de visu, ob antiquitatem, sufficiat & tunc de eo probare per testes de auditu, & per famam, & sic referendo singula singulis, prout Doctores sapissime faciunt & fieri debet, & legis-
 132 lator vult, † & fecit glos. idoneus. in l. idemque ff. pro socio. versiculus ille, Pero si, dictae l. 8. nihil contrarietatis continet ad versiculos precedentes, neque ad supra per nos dicta, & voluit sic Joann. Garfia, in dict. num. 10. & hac de causa, quoties proprietate tantummodo est probanda, debet probari immemorialis, secundum formam dictae l. 1. tit. 7. lib. 5. supra, sed si cum proprietate possessio intentaretur, tunc quamvis immemorialis non sit sufficienter probata, si possessio satis probata † appareat, secundum formam dicti versiculi, Y otro si, dict. l. 8. tunc super possessione pronuntiabitur, prout pronuntiarum solet reservata proprietate, ut & voluit Garfia, in dict. glos. 12. num. 10. in princ. Tertio infero, quod cum ex dictis juribus ex dicta probatione immemoriali probetur possessio, & proprietate nobilitatis, neque per dict. l. 8. id excludatur, sed potius confirmetur, ut dictum est, infero inquam, quod in quibuslibet locis,
 134 & praemaxime in liberis poterit probari nobilitas † hac ex dicta possessione immemoriali litigantis & suorum patris & avi & aliorum majorum ex parte patris articulando immemorialem hanc, secundum quod in dict. l. 1. disponitur, & notatur, c. 1. de praescriptio. in 6. & consequenter deducitur,

ducitur, quod cum Cantabrorum lingua sit antiquissima, ut apparet ex generali Hispania Historia & Chronica, & latius in Compendio ejus a Zamalloa, in lib. 1. cap. 9 pag. 23. colligitur, quod lingua Cantabriae fuit Hispaniae * prima, qua & nunc 134 absque alterius lingua immixtione servatur, ut & novissime asserit Marian. in sua Hispania generali historia lib. 1. c. 5. & quod fuit una de linguis divisis in adificatione turris Babel per Nemrot adificata post mundi diluvium, ut ibi per eundem Zamalloa, & iterum in lib. 4. pag. 90. cum seq. & cod. lib. 4. c. 8. p. 99. qua quidem lingua fuit Patriarcha Tubal filii Japhet, & nepotis Noe, ut jam dictum remanet, & hac, secundum eundem Zamalloa, dict. pag. 90. vocatur Lengua Vascogada, qua in majori parte Cantabriae utitur, qui quidem Tubal in montes illos & partes * Cantabriae devenit, & ibidem primos His- 135 pania habitatores reliquit, ut inquit ipse Zamalloa, in lib. 4. c. 1. pag. 85. ubi asserit reliquisse adificia, qua nunc vocantur Caerias, y solares, ut & fatetur solaria adesse, Joann. Garfia, ubi supra, glos. 18. num. 34 & 35. sibi contrariando alius ab eo dictis de Cantabris, & in fol. 86. affirmat ipse Zamalloa, reliquisse ibidem Tubal & socios ejus nomina terre montibus fluminibus imposita, qua in terris Armenia, unde venerant, imposita erant, & reperiebantur, & quamvis tempore Octavii Augusti Caesaris paulo ante Adventum Christi fuerit * per ipsum Augu- 136 stum invasa vi & armis Cantabria ipsa, secundum historio-raphos, & Pal. Rub. de Justa reten. Reg. Navar. §. 3. adhuc tamen multi remanserunt Cantabri ex primis habitatoribus descendentes, qui sedato bello ibidem, & non extraneas regiones credendum est habitasse, nam sua patria unicuique charissima est, & semper fuit, & cum nomen primarium, & lingua primava semper duraverint, durant etiam prerogativa & dispositiones * 137 etiamsi forma perempta sit, ut per Brunum, in Tract. de interitu. glos. 35. vers. 10. & fol. 36. vers. 6 & in Tract. de mutat. fol. 67. vers. 11. conlul. & cum duret nomen, quantumvis sit alteri regni unitum, durat prerogativa * & privilegium, ex Alex. 138 consil. 114. n. 19. lib. 4. & Craveta, de Antiq. temp. 4. p. n. 27. versic. fed adverte. & Mandos. in Reg. Chancell. 12. de rev. unio. q. 1. & pulchre Ang. cons. 247. vers. & ejus opinio. & Soc. Junior. cons. 28. num. 21. & seq. lib. 4. & glos. De termino. l. 7. tit. 20. p. 3. & faciunt dicta per Avend. c. 4. prat. num. 6. vers. dixi autem cum seq. lib. 1. & sic ex historia generali Hispania lib. 4. c. 3. apparet Cantabros fuisse multo ante quam Asturos, ut per Zamalloam Garivai, ubi supra lib. Azevedo in Recopilationem Tom IV. G iij 4. c.

4. c. 5. pag. 93. & consequenter Cantabrorum nobilitatem ab Antiquissimo tempore processisse, & semper observatam fuisse, & posse ex hac antiquitate probari nobilitatem eorum, tam in possessione quam in proprietate, tam dum in terris suis existunt, quam in nostris, probando antiquam eorum & suorum originem, ita ut merito de ipsis originariis vulgari proverbio usum est, Cantaber, ergo nobilis, & sic Cantabros de Vizcaya, y Guipuzcoa, vocat H dalgos Otalora, de nobilit. 3. part. cap. 6. num. 7. Ex quo l. fin. tit. 1. part. 2. inquit, Catanos & Val-
¹³⁹ vafores Italia nationes, qui Infanzones, * vocantur in Hispania esse nobilissimos, & post dominos de titulo gradatim hos sequi, ut apparet ex dict. l. fi. tit. 1. part. 2. junctis l. 11. & 12. illiusmet tituli, & partitæ & l. 10. tit. 25. part. 4. Sanctus Thom. lib. 3. de regim. Princ. cap. fin. ubi declarat qui sint
¹⁴⁰ ii, & eo relato glos. in dict. l. fin. & horum infanzonum * in Cantabria adsunt multi, & ii infanzones ex solo isto titulo
¹⁴¹ Infanzonia ubique & premaximè in Cantabria fundatam * habent intentionem suam nobilitatis, sicut Catani & Valvafores in Italia ex dictis legibus Partitarum, & cum origo istius infanzonazgo & principium ejus difficulter reperiat, & non apparet, debet in dubio referri ad causam vetustiore, l. in finalibus. ff. finium regund. §. singulorum Instit. de rerum divis. Alberic. l. 2. §. denique ex iis. col. 1. versic. præterea si dubium. ff. de orig. jur. Fab. §. 2. Co. 4. Instit. de Actio. Alciat. conf. 32. n. 5. lib. 5. in novis. cumque ad vetustiore causam
¹⁴² referri debeat, in Gothorum regum atatem initium * habuisse dicendum est, quia omnis immemorialis supponit quid infinitam
¹⁴³ à qua nullum tempus finitum potest deduci, * secundum Oldrad. confil. 254. num. 18. retrocedendo igitur ita investigari potest initium horum infanzonum, quo etiam retrogrado argumento utitur Joan. Garzia, de expensis cap. 9. n. 99. & de nobilit. gloss. 6. num. 13. quia ubi alia non apparet tituli hujus origo debet omnino huic causa applicari, ut qua illam potuit precedere. l. qui non militabat. §. Lucio. ff. de hæredib. institut. & ibi Bart. etiam ex intervallo, Angel. & Rom. l. si quis, cum aliter. ff. de verbor. oblig. Barb. confil. 12. n. 11. lib. 1. per gloss.
¹⁴⁴ l. 1. ff. de jud. & ex fori juzgo, * lege id etiam decerpitur, in qua dicitur: Establecido es que si algun home dixere que es hidalgo y no es creydo, y promete juradores, no deve dar rico home que tiene la honor, ni al merino, ni a ningun bayle del Rey: mas deve dar par juradores que sean cavalleros infanzones, señores de collazos que sean parientes de infanzon, y no deve

deve dar a ninguno otro salvo al Rey: porque ninguno otro puede firmar su infanzonia, si no es el Rey, y el infanzon, provando su infanzonia como dicho es, deve se la firma el Rey con buena carta, &c. Ex qua lege deducitur primo grandis antiquitas nobilitatis per viam infanzonia. Secundo quod soli Regi competebat ejus declaratio lite conclusa: Tertio quod dabatur & aderat infanzonia sine vassallis, idque deducitur ex ipsamet lege, nam si ille, de cujus infanzonia litigabatur, esset dominus vassallorum, nihil lex hac meminisset De su pecho, o collazo, eò quod vassallos habere de se nobilitatem inducit inter * eos, ¹⁴⁵ secundum Guido. Papa, decif. 385. & Casan. confil. 64. & ex jurisdictione & administratione, quam habent domini vassallorum acquiritur * dignitas publica, ut in Authent. const. quæ de ¹⁴⁶ dign. §. generaliter. juncta gloss. coll. 6. Archid. cap. 1. de consuet. in 6. Tiraq. de nobilit. cap. 28. num. 2. Burgos de Paz, in Procem. legum Tauri, numer. 89. Molin. de primogen. libr. 1. cap. 13. num. 5. Matien. l. 1. glo. 1. num. 17. tit. 7. lib. 5. Recopil. quod si insimul detur Principis investitura & per viam varonia eò ipso * fit nobilis in omnibus par-
¹⁴⁷ tibus, secundum Tiraquel. de nobilit. c. 7. Avend. c. 14. prætor. num. 31. lib. 2. Guido Papa, decif. 386. & est l. 1. & ibi gloss. tit. 25. p. 4. sed si dicta lex Fori juzgo, de iis infanzonibus vassallos habentibus loqueretur, fatuum esset de iis dubitare, neque lex illa loqueretur De su pecho, Ergo, omnino fatendum est legem hanc de non habentibus vassallos loqui. Quarto & ultimò deducitur ex dicta l. Fori juzgo, quod nobilis Hispanè Hidalgo, etiam vocabatur Infanzon. Et hanc infanzonum nobilitatem à nulla alia causa processisse credo quam à gestis militaribus, nam ut in annotationibus quibusdam vidi scriptum in lingua Tudesca, vel Gothica, Infanzon, significa
¹⁴⁸ * la profession, gajes, y honra militar, & ob hoc credendum
est ab aliquo Rege Gothorum hoc nomen fuisse impositum hominibus ultra alios in arte militari signatos, & majorem honorem & præminentiam voluisse his infanzonibus præbere, quam simplici nobili: quod si ita est, quibus quaso hic major honos potuit præstari quam infanzonibus Cantabris antiquissimis & in arte militari semper versatis, de quibus & in quodam onomasticon propriorum nominum & de omni alia gente Vizcagina reperi scriptum: * Cantabri Hispania Tarrconensis populi sunt Astu-
¹⁴⁹ ribus finitimi à quibus proximus Oceanus Cantabricus appellatur. Hi offeri sunt, & nullam vitam sine armis esse existimant. Silius Italicus cantabat.

Ante omnes hyemisque astusque famisque vigiliis & ab evad
 Inventus: palmamque ex omni fere labore: ut tantum abouq
 Nec vitam sine Marte pati; quippe omnis in armis gnavoq
 Lucis causa sita est; damnatum vivere paci. *150*
 Memoriamque proditum est; Cantabros solitos timore; pœnalti-
 tice suffixos cruce ab hostibus. Factus enim eorum semper fuit armo-
 rum usus & amor ac exercitium ab antiquissimis temporibus usque
 nunc: cui elogio consonat id, quod Lucius Florus lib. 4. cap.
 ultimo, in hæc verba de hac natione refert & scriptum reli-
 quit: Sub occasu pacata fere omnis erat Hispania, nisi quam
 Pirenei adscendentis scopulis, inbarentem ceterior alluebat Ocea-
 nus. Hinc dua validissima gentes, Cantabri & Astures im-
 munes imperii fines agitabant. Cantabrorum & pejor & altior
 & magis pertinax in rebellando animus fuit. Qui non contenti
 libertatem suam defendere, proximis etiam imperitare tentabant.
 Vaccosque & Curgonios & Aurigones crebris incursionibus fa-
 tigabant. In hoc igitur quia vehementius agere nuntiabatur,
 non mandata expeditio, sed sumpta est. Quod si hac ita fue-
 runt; nimirum si nobiles communiter tales Cantabri originarii
 reputentur; nam militia & militaria exercitia plurimum nobi-
 litant, * ut apparet ex Tirac. de nobilit. cap. 9. Adeo ut
 sint qui affirmant, quod statim quod unus est miles, efficitur
 & est nobilis, secundum Abb. Anchar. Ant. & Doct. in cap.
 ed libentius, de servis non ordin. Barr. in l. 2. §. in filiis ff.
 de decur. Guido Papæ decif. 288. Salic. l. 1. r. q. 5. C. de jur.
 & fact. ignori & faciunt dicta per Aleiat. de Duello c. 30.
 & 34. & sic viri nobilissimi in historiis & chronicis reperuntur
 ex eis fortes & debellatores, tam in pristinis temporibus quam
 in hodiernis, & insignis ordinum militiarium nostri regni in-
 signiis, & quamvis non videamus eos cruciferos insigni S.
 Joannis de Rodas non est ob hoc quod ibidem desint qui pos-
 sint talibus insigniis insigniri, sed quia in dominio hoc Canta-
 bricensi non adsunt commenda, prout adsunt in aliis regnis &
 dominiis; in quibus insignia hæc dantur: Cantabricaque regio
 semper in maxima fuit astimatione habita: & quamvis tempo-
 re Regis Roderici ultimi Gothorum Hispania fuit à Mauris
 ingressa, * in partibus tamen illis Asturia & Cantabria monti-
 bus adjacentibus sese contulerunt non solum vicini, sed & ex-
 tere ibidem confugientes cum Infante Pelagio, ut inquit Ora-
 tora, de nobilit. 2. p. c. 4. num. 2. per totum; ex Petro
 Antonio de Beuter sacra Theologia Magistro, & in humanis
 litteris & Hispania gestis valde docto, & ut Paulus Cortesius
 152
 153
 inquit

inquit de Cardinalat. lib. 1. singulorum autem nobilitas est; que non
 modo à familia splendore, sed etiam ab excellentium agnatorum multitu-
 dine dimanant: & sic Mediolani & sunt certa familia nobiles ex consue-
 tudine prescripta, secundum Orator. ubi supra 3. p. cap. 6. num. 7. verif.
 item alia ratione, & in Hispania, ut per eundem. 2. p. cap. 4. num.
 9. & 10. & in aliis locis, ut per Joan. Garf. d. gl. 7. num. 18. versic.
 & ita re ipsa, ubi & in num. 19. alia prosequitur: & sic nullo modo
 Cantabri, & quilibet etiam exerus ab Hispania excludi possunt à nobilitate
 probanda tam in possessione quam in proprietate per immemoriam ipsorum
 & suorum ab antiquo possessionem. Quarto infero generale assumptum &
 generalem propositionem Joan. Garfie, in d. gl. 12. num. 13. 14. & 15:
 & prius in num. 8. in princ. dicentis indistincte, & reprobando suscrip-
 tionem illam marginalem. d. l. 7. tit. 11. lib. 2. supra, quod hodie ex
 text. ibi, & ex l. 8. sequente, in causis nobilitatis ad probandam imme-
 moriam non requiritur probari 40. annorum spatium, sed 20. sufficere, in
 correctionem l. 1. tit. 7. lib. 5. Recopil. Hæc enim assumptum & hanc
 propositionem, ita generaliter assertam non esse veram, neque tenendam,
 * quia est contra primum versiculum dict. l. 8. ibi, Y por ella manda-
 mos. nam lex hæc non dicit hoc neque probari nec minus dicta l. 7. ibi-
 dem. n. duon. de 20. meminit annis loquitur. quod possessionem tantum,
 ut dictum est, per actus positivos probandam, nullo immixto proprietatis
 signo: non vero ubi immiscenda est proprietatis prout ex immemoriam immisce-
 tur, qua causat titulum: Et sic tenet, quod neque in causis nobilitatis cum
 de immemoriam probanda agitur sufficiat hodie 20. annorum spatium, etiam si
 per regnicolas esset hæc probatio faciendâ, sed omnino sic immemoriam * pro-
 banda, secundum quod in d. l. 1. tit. 7. lib. 5. supra disponitur, que
 neque quoad hoc censetur correctâ, sed in suo esse remanere, & itidem
 minus quoad exteros à regno, vel quoad viventes in locis liberis, & con-
 sequenter ubi litigator proponit immemoriam ad hoc, ut ex ea obtineat in
 proprietate est probanda cum omnibus qualitatibus d. l. 1. & hoc est gene-
 raliter verum, & dictæ leges 7. & 8. non probant aliud, sed hinc secun-
 dum intellectum per me supra ad cas assignatam, licet si actus positivi pro-
 barentur etiam si immemoriam non recte probaretur, sufficeret quoad posses-
 sionem tantum, ut alibi dictum remanet, cum & tunc 20. sufficiant anni:
 limitatur tamen hoc, ut non procedat, quoties probatio immemoriam est fa-
 ciendâ & vult litigator eam facere secundum terminos dictarum legum 7.
 & 8. per actus etiam positivos suos, & avi, & quia ab antiquo mortuus
 est avus, non potest probare per testes de visu actus illos positivos avi sui,
 nam tunc in re ita antiqua sufficeret probare immemoriam per testes de au-
 ditu avi & fama ejus per viginti annorum spatium, neque requireretur tunc
 probari cursus quadraginta annorum, & ita loquitur versiculus, Pero si el
 abuelo, dictæ legis 8. qui est declarativus precedentium referendo singula
 singulis, ut remanet dictum in hac quinta questione, eo quod propter diffi-
 cultatem antiquitatis minores probationes & leviores * sufficiunt secundam
 156
 157
 Covar. in Pract. q. c. 21. num. 7. in princ. ubi tamen hæc difficultas
 deficeret, requireretur & hodie in immemoriam probandâ, 40. annorum
 spatium, & sic debet concludi de immemoriam prout concludit Otalora
 de nobilit. 3. p. c. 7. num. 14. & 15. ubi num. 8. ita tenet, neque est
 Azevedo in Recopilationem. Tom. IV. H inducenda

inducenda ex levibus conjecturis correctio d. l. 1. tit. 17. lib. 5. supra prout Joan. Garzia, ubi supra inducere voluit, neque tunc dicendum est in tali immemoriali, de centum annis esse probandum, ut aliqui dicebant, sed de quadraginta sufficere in ea probari cum aliis requisitis immemorialis, ut inquit Orator. ubi supra num. 10. cum sequentibus numeris. Habes tamen notare pro hujus primi modi probande nobilitatis exornatione, quod in casibus in quibus viginti anni sufficiunt, qui debent esse continui secundum dict. l. 8. quod sufficit quod continuatio hec naturaliter et vel civiliter inducitur, ut per Joan. Garziam, in dict. glos. 12. n. 37.

Secundo modo probatur nobilitas sanguinis (de qua loquimur) de jure communi, et consequenter et nunc, saltem vel presertim in locis liberis a tributis (cum ut diximus. d. ll. 7. & 8. tit. 11. lib. 2. supra formam probatoriam et demonstrativam, non vero substantialem inducant) probatur, inquam, ex communi reputatione et opinione, et putatur si aliquis communiter pro nobili habeatur, ex l. cum de lanionis. §. afinam, ff. de fun. instruct. l. 1. §. 1. ff. de flumini. l. fi. ad fi. C. si servus aut lib. ad Decurio. aspiratio glos. per tex. ibi in l. providendum. C. de postul. is enim presumitur nobilis, quem vulgus et communis hominum estimatio nobilem reputat, et ut per Guido. Papa, decis. 188. Plateam post Bart. in l. 1. C. de dignit. lib. 12. Calcan. consil. 8. num. 13. et optime Bart. Socin. consil. 246. numero 3. lib. 2. Covar. lib. 1. Var. cap. 16. numero 10. et Matienzo alios allegando in l. 7. tit. 7. gl. 4. num. 3. lib. 5. Recop. nobilitas enim (ut remanet dictum et tradit Tiraq. de nobil. c. 10. num. 10. & 13. et Cassan. consil. 64. num. 9. ex Bart. l. 1. col. 5. C. de Dign. lib. 12.) non est quid naturale, sed phantasticum et Adventitium, et non est substantia, sed attributum accidentale, ab hominibus constitutum, et est ambigua, incerta et non determinata, et sic in ea locus est arbitrio judicis, et quia hoc regulare in non determinatis, ut ex l. 1. in fi. et ibi Bald. ff. de jure delib. tenet Tiraquel. in dict. cap. 10. num. 10. et ex iis dicebat Pogius in opusculo suo de nobilitate, relatus per Tiraq. ibi. num. 6. hec verba, sed cum nihil minus vulgi opinio respiciat, quam virtutem, aut rationem in appellatione nobilis, ac propterea varietur admodum pro cujusque generis usu et opinione, que admodum sibi invicem repugnant non a certa nec a determinata re, sed a quadam consuetudine hominum inconsulta videtur duci. Et cum plurimas diversasque nationum consuetudines de nobilitate recensuisset, postea subjungit: licet ea pro gentium varietate multiplex videatur: omnes tamen, quos modo recensuisti, et esse, et recte dici nobiles arbitror posse, nam sicut non omnes leges omnibus civibus sunt accommodatae, sed variantur pro rerum commodis et utilitate: cumque aliis prosint, aliis obesse videantur, et tamen legum vim auctoritatemque conservant, neque propterea non habentur leges, quia non omnibus eadem conferuntur, sit ego Italos, Germanos, Britannos, Barbaros existimo qui a suis dicuntur nobiles esse, et sic consuetudinem loci esse in hoc attendendam inquit Paleotus in Tract. de nothis & spuris. cap. 61. num. 8. ex Socino, consilio 246. col. 1. &c. Item si aliquem ex Judaica aut Mahumetica natione descendere ex sola communi reputatione et fama et probatur, ex glos. l. 1. ff. de probat. Aret. consil. 37. Castro, de jus. har. puni. lib. 1. c. 7. Hippoly. in l. de minore. §. plu-

§. plurimum num. 88. ff. de quest. et in terminis vend. in dictionario verbo, Judios, et dixi in l. 22. tit. 7. lib. 1. supra in hac Recopil. cur et non nobilitas probabitur ex communi hac reputatione, neque obstat se dixeris quod preterea nobilitati semper obstat juris presumpcio in contrarium, ideoque non idem esse, quod in probanda descendencia Judaica aut Mahumetica nationis, nam Respondeo, presumpcionem etiam juris esse, quod in dubio nemo presumitur et de infecta radice, sed proba ac ingenua progenie, per text. in l. 163. 3. C. de Infan. expol. et notatur in cap. cum deputati extra de jud. tradit Bal. in l. 1. col. fi. C. si quis omis. cau. test. et cum in hoc casu ita habeamus et nulli dubium per communem reputationem et famam probandi descendenciam ex infecta radice, cur deteriorem ac iniquiorem conditionem familiarum ab antiquo nobilium debemus reddere, ducendo illis consuelem ex reputatione immemoriali qualitati sue probatorem, precipue cum ipsis imputari non possit quod originem suam ducant ab urbe ubi nulli existunt nobilium et ignobilium actus civiles distinctivi. Laudo quidem ego populos, qui indubitatis plebem a nobilitate, signis distinguunt: verum enimvero, quod propter non usitatum talium differentiam nobiles ab antiquo familiae sue exuantur prerogativa, ducunt hoc nobis atque per inquam videretur, et contra dicta et denda, et contra text. in dict. l. 7. tit. 11. lib. 2. supra, ubi ipsa lex satis clare profertur semper et ubique servandum esse nobilibus: Et sic inquit Archidia. in c. 1. de consuet. in 6. quod nobilium appellatione et comprehenduntur, qui secundum communem estimacionem nobiles appellantur, voluit Bart. Soc. in d. consil. 246. col. 2. verbi prima ratio, et ob varietates opinionum et locorum differentiam standum est in hoc dicta communi reputationi, ut alia allegando inquit Bonus de Curtili. 3. part. num. 160. cum sequent. aliquibus, sequuntur plures relati per Tiraq. in d. c. 10. num. 6. cum seq. et per Cassan. in Catalog. glor. mund. 8. par. confid. 16. et novissime per Joan. Garziam, ubi supra, d. gl. 7. num. 11. Et sic nobilitatem in sola possessione et communi reputatione consistere, et ex ea probari et omnes philosophos et juristas tenere testatur Orator, in d. 3. p. c. 6. n. 6. fol. 108. et probari videtur ex text. in dict. l. 8. tit. 11. lib. 2. supra saepius a nobis allegata et alleganda ibi, dum dicit, Prueve possessionem et reputationem de si, y de su padre, y abuelo, ponderando verbum illud: Reputationem. et hanc etiam opinionem novissimus omnium sequitur alius elegans Mascardus, in 2. Tom. de probatio. conclusione 1095. nobilitatem, num. 8. ubi num. 9. ampliat id procedere non solum in nobilitate, que dicitur generis, verum etiam in nobilitate animi et virtutum, ita ut secundum eum ibi ex Tiraguello, in dict. num. 6. et melius Calcan. consil. 8. col. 3. huic probationi standum sit, donec probetur et contrarium, et sic inquit Curt. Sen. relatus per Tiraq. dict. num. 6. et Socin. d. consil. 246. col. 6. relatus per Cassanum, in d. confid. 16. et consil. 64. numer. 11. quod ad probandam nobilitatem non sufficit dicere, quod quis sit nobilis, sed debet dici, quod talis vulgo et reputatur, et sequitur Mascard. ubi supra, num. 12. ubi inquit, quod consuetudo magis in hoc quam lex attenditur, et quod ideo a probandum quem esse nobilem inter alios articulos per sit a Bart. in l. 1. C. de dignit. lib. 12. num. 98. et ibi Plat. colum. fin. art. calculandam est, quod communis usus loquendi, et intelligendi sic se habuit, et testesque deponentes super nobilitate pro ratione dicti debere dicere, se cognovisse patrem, avum et majores ejus nobiles, et nobiliter viventes, qui pro talibus se gerebant, et Azevedo in Recopilationem. Tom. IV. Hij reputabant

reputant, nobilitatem actus, mores, status, & conditiones facientes & exercen-
tes, & ut tales sunt habiti & reputati inter omnes de iis cognitionem & no-
ritiam habentes, quod & lati s. prosequitur Bonus de Curtili, de nobilit. 3. p.
num. 9. & addet tu alia relata ab Otalora, ubi supra 3. par. c. 7. num. 4.
13. junctis ibi dictis in ead. 3. part. cap. 8. num. 1. & 5. Et hinc descendit,
quod per famam communem probatur nobilitas, † ut per Tiraq. dict. cap. 10. num.
169 8. & Mascardum, ubi supra, num. 11. & per Garfiam ubi supra, glos.
18. §. 1. num. 13. ubi hanc esse receptam sententiam asserit, & à num. 6.
hac de fama prosequitur, & intelligit (& b. ne) procedere, dum tamen id sit con-
stans, perpetuum & generale & univrsum apud omnes sive varietate & contra-
rietate, & allegat ad hoc singularem text. in cap. De parentela. 35. q. 6. &
tradit Aymon, de antiqui. temp. 1. p. §. vifo, in hac. 1. p. fol. 141.
vol. 17. Tract. diverforum doct. Et hanc solam famam in natalibus proban-
dis sufficere etiamsi alia deficiant, testatur Marzarius, consil. 95. num. 5.
& 6. unde inquit vulgare dictum, aliquem habitum & reputatum pro tali &
ex tali familia, ex text. in c. per tuas. de probat. adeo ut secundum eum
ibi num. 6. testes de auditu admittuntur, † & allegat ad hac Aret. conf.
170 37. num. 12. late tractantem: Et tenet Decius, consil. 321. num. 8. &
Celsus, consil. 44. num. 3. Et licet ha. hominum asseriones aliquando sint
mendose, ut inquit Cassan. in dict. considerat. 16. in locis tamen liberis,
prout Cantabria, & in nostra Placentia, hac communi opinione, & reputatione
& consuetudine habendi & distinguendi nobiles ab ignobilibus probari poterit eorum
nobilitas, ita ut ubique servanda sit, nam cum Cantabrorum nobilitas ita sit
antiquissima, ut hominum memoriam excedat, si nulla alia ibidem adest forma
probandi nobilitatem, quam per reputationem communem sufficere hac probatione
probare, ut vult Otalora. d. 3. part. c. 6. num. 6. ubi num. 7. inquit, En
los que viven en Vizcaya, y Guipuzcoa y tierras libres, los quales aun-
que alli no aya actos de possession son hidalgos notorios, & communis
omnium reputatio sic eos habuit semper, & reputatio vulgarium inter eos habita
distinguens nobiles pro actu positivo † debet sufficere in locis liberis ubi nulla alia daretur
171 distinctio nobilium & ignobilium, prout in iis, & similibus admniculis notat Otalora
dict. 3. part. cap. 8. num. 9. & Joannes Garfia. dict. gloss. 18. num. 44.
& clarius idem Otalora, in eo. c. 8. num. 7. verf. quaro an his casibus
cum sequent. & hoc tam quoad possessionem, quam quoad proprietatem si quoad
hanc communem reputaretur de venire litigantem à tali solaro & castata antiqua nobi-
lium, prout adsunt plures in Cantabria, & Genua, & in Hispania itidem, de quibus
& dicti scribentes testantur, & omnibus nota sunt, & hac praemaxime procederent,
ubi insimul adestet & concurreret immemorialis possessio, de qua in precedente forma
probandi, qua cum aliquibus actibus distinctivis probaretur, nam id clarius esset, &
dixi distinctivis, non ex eo quod necessarij sint in immemoriali saltem quoad propieta-
tem, sed quia eis existentibus, quilibet ii essent, rem clariorem ac clarissimam de-
monstrarent, & esset hac judicanda generalis, non vero particularis ac taxativa
172 probatio quoad illos actus positivos particulariter † probatos, & quoad omnia no-
bilitati convenientia proficerent, ut in simili inquit Garfia, dict. gloss. 7. num. 15.
ubi à num. 3. incipit, etiamsi Otalora, in dict. cap. 8. num. 9. sub dubio
173 tamen velit particularizare tales probationes quoad actus illos tantum, & male meo
judicio in locis saltem liberis, & ubi actus illi & non alii reperiuntur distinguentes no-
biles ab ignobilibus, licet & circa hac varias adfuisse sententias asserit Otalora, dict.
cap. 8.

cap. 8. num. 9. verf. & hoc videtur de mente pragmatica, nisi se-
cundum eum, in eod. num. 9. & ante in num. 7. ad finem, litigans
sumat initium quasi possessionis avi vel proavi in locis non liberis, sed potius
tributariis non contribuentium quamvis ibidem vixerint in tributis illis in qui-
bus plebei & ignobiles contribuant, nam licet litigator vadat post ad loca
libera videtur habuisse bonum initium, & continuari in talem filium vel ne-
potem litigantem, argum. l. 2. C. de acquirend. possessi. & sic opri-
mè tunc probari posse nobilitatem cum quibuscumque actibus distinctivis in locis
illis liberis versantibus, & licet hoc apparens videatur, nulla tamen bona
ratio differentie dari potest inter hunc casum, & contrarium, ubi dictum
initium avi vel proavi deficeret, imò si in dicto casu actus loci liberi suffi-
ciunt, cur & non sufficiant ubi nullam datur initium habitum in loco non li-
bero, cum litigator & sui majores semper in loco libero vixerint, certe ega
non percipio congruam differentie rationem, nam sicut qualitas illa possessio-
nis avi habitè & initiata in locis non liberis, continuatur in nepotem viventem
in locis liberis, cur & non continuabitur quasi possessio immemorialis, vel
communis reputatio ipsius & suorum semper viventium in locis liberis, &
ubi nulla alia quam communis reputationis haberi potest probatio? Et exempla
proposita ubi supra, per Otaloram, in dict. num. 9. in fine, cum se-
quentibus, de furore & aliis nihil mihi urgent ad excludendum casum no-
sifurum, neque urgent pro sua distinctione, & sic etiamsi passus sit dubius sub
saniori consilio hunc secundum modum probandi in locis liberis & ubi aliter
probari non potest, & ab antiquis temporibus sic est solitum & usitatum pre-
ferim quoad possessionem sufficere credo, ut per Marzarium, & alios ab eo
relatos, in consil. 95. quod si & immemorialis adestet probata litigantis
& suorum etiam quoad proprietatem sufficeret in locis liberis, & ubi aliter
probari non potest, nam & in iis antiquis, ut dictum est, Dignitas &
nobilitas probatur † per famam, etiamsi ageretur de gravi praedicio, ut
173 tradunt omnes in l. cum aliquis. C. de jure deliberand. teste Tyberio
Deciano, Responso 7. numero 38. volum. 3. & in antiquis leviores
probationes sufficiunt, tanquam difficillima probari, ex communi doctrina
Bart. in l. in illa stipulatione. ff. de verb. obl. notat Decianus, ubi su-
pra num. 40. Et cum una pars populi possit & potest qualificare ac reputare
se super aliam ad distinguendam & inducendam † suam nobilitatem, l. 2. 174
§. deinde cum post. ubi Alber. & Zafi. ff. de orig. jur. text. in Authent.
de defensor. civit. §. primum illud ubi glos. nobiliores. & text. in §. 1.
Instit. de libert. Aven. cap. 19. correct. num. 16. lib. 1. prout Can-
tabrie Insanzones taliter se reputant ac qualificant pro aliis, & super alios
diverse originis convicinos & compatriotas suae ipsius Provincia distinguendo ac
discernendo se ab aliis, quid mirum si ex communi totius populi vel provin-
cia reputatione, quis nobilis & de nobili prosapia & familia reputatus, ubi-
bet iisae prerogativis gaudeat, cum loca illa libera ab omni tributo semper
fuerint. Et sic dicti Insanzones in Cantabria se distinguunt pro aliis, nam
ex l. 1. tit. 17. Fori Vizcaye, Radix Insanzonatus vendi non potest absque
certis solemnitatibus, & in venditione praefertur illius tranci & linea pro-
cedentes, & creditur juramento ipsorum super scientia vel ignorantia vendi-
tionis, ut l. 3. eod. tit. 17. & in l. 5. ibidem alius favor disponitur, imò
radix insanzonatus pro nullo delicto etiam lese Majestatis divinae vel hu-
175 Azevedo in Recopilationem. Tom. IV. H iij mane

mane confiscari potest neque confiscatur, ex l. 25. tit. 11. eod. Foro, quod est maximum privilegium & principalis prerogativa, & nunquam per legem generalem cognita nec visa, ex late traditis per Molinam, de Primogen. lib. 4. cap. 11. & Mieres, de Majorat. par. 4. quest. 23. Imò neque per viam testamenti potest de hac radice disponi, si testator consanguineos habet, ex l. fin. tit. 2. 1. dicti Fori, etiamsi sit in favorem pie cause, & sic anima, quod licet durum videatur, eo quod videtur libertati Ecclesiasticæ contrarium, tamen ob angustiam Domini & Provincie toleratur, & quia sic in nostro regno videmus solum quintum posse habentem filios ac descendentes legitimos & naturales relinquere, licet ibi in Cantabria etiamsi descendentes careat ex d. l. fin. idem statutum est, tam ob angustiam domini, quam ut agnatorum indigentia provideatur, quasi sequendo & imitando consilium Divi Augustini dicentis, quicumque vult exheredato filio heredem facere ecclesiam, querat alterum † qui suscipiat non Augustinum, ut cap. quicumque 17. q. 4. qui text. licet ad filios procedat secundum Ant. Gom. Tom. 1. c. 11. n. 39. tamen & quoad exornationem dictæ legis Vizcaine adaptari potest, & idem quando consanguinei sunt pauperes, ut inquit ipsemet Ant. Gom. in l. 8. Taur. num. 3. & gl. 1. l. 13. tit. 6. lib. 3. Fori. cum valeat dispositio ob justas causas, metas dispositioni † restringens patri etiam ad pias causas, secundum Suarez. l. quoniam in præludivis. num. 8. pag. 128. ubi inquit regulam esse, quod ubicunque lex prohibet aliquem testari favore alterius, nunquam favore pie cause, talis prohibitio censetur remissa, * ex c. licet. de sepult. in sexto. & sic cum d. l. fi. agnatorum favorem respiciat, imò & ut ego credo favorem totius prosapie, & ne aboleatur à memoria, mirum non est si fieri poterit, & valeat facta. Ex quibus in propositum dico reputationem in ipse nobilitatis probationibus ab antiquo & communiter habitam, ut dictum est, in locis ubi aliter probari non potest, sufficere, absque actibus positivis, ubi ii non habentur, neque usurantur, eo quod loca libera sunt, etiamsi ipse Joan. Garfia, in dict. gl. 7. num. 22. requirat actus etiam tunc distinguentes nobiles ab ignobilibus, * allegans pro hoc Guidonem, decil. 88. 179 196. 387. & consil. 217. & Singul. 251. Paul. consil. 126. lib. 1. Curt. Sen. consil. 18. num. 2. Dec. in c. 1. num. 13. de appell. Felin. in cap. super eod. num. 5. de testibus, & inferens quod cum in Cantabria nulli adsint actus distinctivi, quod nullo modo Cantabri poterunt obtinere in causa nobilitatis, quam suam resolutionem dicit esse meram veritatem in ea gl. 7. num. 24. in fine, valdeque stomachatur de iudicibus & advocatis, qui non ita sentiunt: cum ut supra probatum remanet, quod leges ille 7. & 8. tit. 11. lib. 2. supra non excludunt in hoc casu ubi loca libera sunt, probationes à jure communi inductas in hac nobilitatis materia, & consequenter non excludit jam dictas de immemoriali possessione, & de communis estimatione, & reputatione que, ut supra dictum est, communi opinione Doctorum receptum est esse sufficientes probationes saltem in locis liberis, & sic contra communes ac receptas sententias ipse loquitur Joan. Garfia: ultra quod pro contraria opinione adversus suam, ipsos Guid. Paul. Felin. & relatos allegat Tiraq. de nobilit. cap. 10. num. 7. ideo non debebat se in illorum opinione fundare, nisi forte contendat de Bartolo, & Guidone, ubi supra qui tamen hoc ita non declarant, quia Guido, decil. 88. solum proponit

proponit facti contingentiam de Zona deaurata in loco illo ab ignobilibus non praxingi solita: Bart. vero in d. l. 1. C. de dign. lib. 12. num. 1. d. etiamsi requirat actum qui ostendat distinctionem ab ignobilibus, profecto hoc solum ostendit, & intendit, quod datur aliquod medium, quo nobilis ab ignobili discernatur, sed quod communis ac immemorialis reputatio nobilitatis sit insufficientis actus cognoscendi nobilem ab ignobili, apud eos inter eos ubi multi alii existunt actus distinctivi, nequaquam hoc præcise requirit Bartol. neque Cildi doctorem hoc dicentem & esset una opinio singularis ac perniciosissima evitenda nobilitatis omnium familiarum ab antiquo nobilitum, que degunt in locis plane liberis, & exemptis præmaxime cum negari non possit, quod & ubi dicta communis reputatio nobilitatis datur, necessario & reputatio ignobilium datur: nisi in casu in quo originarii populi in universum de merito, & vetustate, aut privilegio essent nobiles, nam tunc reputatio hæc communis, & antiqua sufficeret, etiamsi non daretur objectus contrarius ignobilitatis, neque Hidalgo, y pechero, ut male arbitratu ipse Garfia. d. gl. 7. num. 23. sunt omnino, correlativa necessaria, ut non intelligatur unum sine alio, nam dari potest casus ubi in loco nobiles, & ignobiles sunt † exempti à tributis, & tamen dari potest dicta communis reputatio circa anos & non circa alios: & dari etiam potest in uno loco ubi omnes nobiles & reputati sunt sine distinctione, & non circa alios alteri loci: sicut è contrariis ex communis reputatione possunt omnes unius populi haberi ut ignobiles, nullo ibi pro nobili habito, & tunc eadem cessat consequentia & relatio dictorum nominum, Hidalgo, y pechero, & apparet non esse necessaria correlativa. Et per consequens ex iis deducitur, non esse bonam consequentiam, quod ubi sunt nobiles, ibi quoque tributa persolvantur, & quod ubi non solvantur, non datur dicta communis reputatio & immemorialis possessio saltem quoad proprietatis titulum, & sic cessant objectiones dicti authoris contra dictas communes sententias volentis infergere ex dictis factis levibus conjecturis: Et sic ex antiquitate generis in Italia, & ex iis reperitur nobilitas Hispania prout in Infanzonis Catalanis, & Valvasoribus dictum est, & aserit Joan. Garfia, in d. gl. 7. num. 18. Et in nostra Hispania adsint etiam familiae † prout sunt, Guzmanes, Manriquez, Cerdas, Toledos, Fajardos, Carillos, Girones, Niños, Sylvas, y de la Cueva, & alia plures, quarum descendentes si in locis liberis se contulerint, ex communi hac reputatione pro nobilibus judicandi sunt, prout in aliis sue nationis, & statum idem Garfia, in d. num. 18. & in num. 25. referit alias familiaris Cantabrieenses nobiles. Ex quibus omnibus habemus conclusionem dictam (quod ex communi & antiqua hominum reputatione probatur nobilitas) confirmatam eam iuris, & rationibus quam & doctorum auctoritate: Et quod in locis liberis ubi nulli sunt actus distinctivi hic erit unus modus probandæ eam. Tertio probatur nobilitas in proprietate probando litigantem descendere † à domo nobili, & solarie † ga, de qua in l. 9. tit. 1. lib. 2. supra vers. Porende mando. & id. d. solet dici in his litibus, Hijo dalgo de solar conoiedo de devengar quinientos fueltos: Et hæc est indubia probatio, & non nisi in his contra d. centum in jure neque in praxi: sed qua dicitur domus solariega hic pendet leges & Prophete: man qualiter solarium † consideretur, res est satis incognita tribus tamen modis considerari * asserit Gabor, de nobilit. 2. par. cap. 4. num. 8. cum sequentibus ubi num. 3. proponit tributum quinque orapetinum nobilibus olim imp. si un. à qu. Reges, & qui eos * 184 liberavit ab hoc tributo: De hac etiam solarium proprietate ac probatione, latissime agit Joan. Garf. de nobil. glo. 18. num. 7. cum sequentibus, ubi asserit, qua dicitur domus solariega, & num. 10. cum sequentibus, in demum declarat, & resoluit dicens, Que casa de solar no es otra cosa en España sino casa de señor